

NARODNI DELAVEC

Glasi „Narodne delavske organizacije“ v Trstu.

Boj proti svobodi dela.

Imajo li Slovenci v Trstu pravico do dela?

Izhaja v Trstu
vsako soto poludne.
Rokopisi se ne vra-
čajo. Nefrankovana
pisma se ne spreje-
majo.
Uredništvo in upravljanje
ul. del Lavatoio
št. 1, I.
TELEFON 18-67.

Posamezne štev. se
prodajajo po 6 vin.
Inserati se računajo
na milimetre v šir-
kosti ne kolone, in
sicer po 8 vin. za
vsaki mm. Za več
nego 10kratno obja-
vo pa po dogovoru.
Naročnina za celo
leto K 4.—; za pol
leta in za četrt leta
razmerno.

Ta krat ne vodijo ta boj naravni, go-
spodarski in narodni nasprotniki sloven-
skega delavstva v Trstu, — kapita-
listi, ampak delavci, italijansko-liberalni in
socialno-demokratski podpirani od gotovih
vseh krogov. Kar se je zgodilo
zadnje dni in kar se še vprizurja, to pre-
knaša vsa pričakovanja tudi najzagriženejšega
simista. Italijanski delavci v Trstu pro-
glašajo vojno proti slovenskim delavcem,
odrekajo tržaškim slovenskim delavcem
pravico do dela imenujoči jih tujce,
krumirje! Človek mora kar obstati!
Ali je z res tako daleč zašla narodna
strast italijansko-liberalnih delavcev? Ali
je zares tako daleč prišlo, da internaci-
onalni socialni demokratje, po svojem pro-
gramu zakleti nasprotniki vsacega nacio-
nalističnega pojma, ne le ne nastopajo
proti tacemu početju, nego celo t kmujejo
z italijanskimi delavci v gonji proti slo-
venskim delavcem. Ali so res jugoslovanski
socialni demokratje tako daleč napred-
ovali, da celo podpirajo to nesocialno in
barbarično gonjo, ki je naperjena proti
trpinom njih lastne narodnosti? Kar se
dogaja pred našimi čmi bo menda o pri-
loži vsacemu, ki boče videti. Okleniti se
„N. D. O.“ ki združuje slovenske delavce,
je postalo za vsacega slovenskega delavca,
ne le narodno-družabno, ampak — in sicer
v prvi vrsti vprašanje gospodars-
kega obstanka, vprašanje —
kruha. Biti Slovenec, pomenja torej po
menju liberalnih socialno-demokratskih
Italijanov, oziroma jugoslovanskih social-
nih-demokratov, biti tujec, privan-
dranec, krumir, ki ne sme iskati
zasluzka v Trstu. Dosedaj se nas je žalilo
v naših narodnih čutih — danes se
nam odreka pravica do žilja nja, pravica
do dela, ki jo uživajo pod pokrivitvostvom
mednarodnih socialistov v t hki meri celo
res privandraniregnicoli.

Očividno, s tem se je dosegla skrajna
mera.
Italijanski delavci, na čelu jim socija-
listi, so se združili v — kartel, da
združeni izvedejo gospodarski bojkot proti
slovenskim delavcem. Da to dosežejo, po-
služujejo se zelo jednostavnega sredstva:
napadati vsako stremljenje slovenskih de-
lavcev po izboljšanju svojega gospodar-
skega položaja, do narodno-poli-
tične akcije; osvražiti s tem sloven-
ske delavce in pridobiti s tem na svojo
stran italijansko javnot in simpatije
gotovih krogov. Zato ima tudi vse, kar je
slovenskega svoj sedež v „Narodnem domu“
v „slovenski hiši“, zato delajo sloven-
ki delavci le po ukazu slovenskih političnih
agitatorjev!

Ali bomo slovenski delavci, vse to
mirno prenašali? Ali bomo trpeli, da se
regnikote, katerih mrgoli konsorcij (coope-
rativa) pri Lloyd, pri c. kr. glavnih
skladiščih itd., smatra kakor domačine, a
nas, ki moramo nositi vsa bremena, ki
nam jih nalaga zakon, za tujce? Ali bomo
mirno gledal, kako se vprizurja sistema-
tično gonjo proti nam slovenskim delav-
cem?

Ali bomo držali križem roke, dočim
se nam bo j malo kruh izpod ust? Ali
bomo molčal, dočim se nas žali s krumirji,
ker hočemo skrbeti sami zase, vedoč, da
on nočejo skrbeti za nas?

Ne! Shod minole nedelje je odgovoril
na odločen način. Slovenski delavci so si-
cer zvesti sinovi svojega naroda, a v go-
spodarskih vprašanjih nočejo
politične. Oni so ravno tako Tržačani,
kakor italijanski delavci in imajo radi t ga

tukaj isto tako pravico do dela in do ob-
stanka, kakor t žaški Italijani. Nočejo biti
gospodari nad Italijani, a nočejo niti
služiti pod Italijani. To naj si zapomnijo
provzočitelji sedanje gonje. Ogorčenje na-
ših, slovenskih delavcev, je doseglo svoj
višek. V b rbi za obstanek se bodo slo-
venki delavci poslužili vsacega
sredstva. Zavedajoči se svoje pravice
bi vtegnili v najkrajšem času izbiti klin s
klinom. Slovensko delavstvo noče trpeti
več tega stanja in bo, če ne jenja v naj-
krajšem času sedan a gmja, vprizorila tako
gibanje, kakoršnega Trst najbrž še ni
videl!

Vzroki sedanji gonji.

Ker je parobrodno društvo „Dalmatia“
odgovorilo pogodbo za nakre vanje in
razkre vanje svojih parnikov dosedanjemu
podjetniku, gospodu Angelu Robba, se je
združilo več slovenskih in italijanskih
težakov, v sv ho, da prezamejo oni to delo.
Namen je bil li strogo gospodarske na-
rave: mesto dosedanjega sistema podet-
ništva, kjer so d la ci bili le hlapi, po-
staviti si tem združništva, kjer bodo de-
lavci sami gospodarji d la in sami dobivali
d biček, ki bi ga sicer vtaknil v žep g.
Robba. Parobrodna družba „Dalmatia“ je
prejela njihovo ponudbo in dne 12. de-
cembra 1908. se je podpisala pogodba,
glasom katere imajo rečeni težaki prevzeti
vprašalno delo z dnem 1. januvarja 1909,
in sicer proti ugodnejšim pogoji,
nego jih je imel g. Robba. O kakem kru-
mirstvu torej ne more biti govora.

Kar se tiče samega podjetja, je bilo pri-
čakovati, da bodo vsi za delavstvo zavzeti
sloji, in pred vsem socialni demokratje
po dravili s simpatijo priznavanje težakov
po osamosvojitvi in novi pridobitvi na polju
zadr žništva. Na veliko presenečenje je pa
društvo „Fascio economico fra i lavoratori
d l porto“, o kater m se je dosedaj vedelo
le, da obstoi, sklical javni sh d dne 20.
decembra m. l., kjer se je odločno prote-
stiralo proti društvu, ki ima svoj sedež v
„Narodnem domu“, ki da h če odvzeti mu
(komu? Robbi ali „Fascio“?) nakre vanje
in razkre vanje parnikov „Dalmatia“. Po
kratki debati se je sprejela sledeča resolu-
cija, ki jo radi zgodovinske važnosti priob-
čujemo d besedno v originalu:

„Il Fascio economico fra i lavoratori
del porto invita le società e cooperative
era esistenti al porto per il lavoro di
sbarco e d'imbarco, senza distinzione di
partito politico (?), a una azione comune
onde impedire l'attività criminosa degli
Sloveni, prendendo tutte le misure atte
acciochè i liberi (?) lavoratori del porto
non sieno danneggiati nei loro interessi.“
(V slovenskem prevodu se ta resolu-
cija glasi:

Društvo „Fascio economico fra i la-
voratori del porto“ vabi vsa sedaj v pri-
stanišču obstoječa društva za nakre vanje
in r zkre vanje, brez razlike p litčnih
strank, k skupni akciji, v svr ho prepr čenja
krumirskega delovanja Slovencev, ter jih
vabi naj ukrenejo vse potrebno, da ne
bodo svobodni pristaniščni delavci oškodo-
vani na svojih interesih.)

Ob nem se je izvolil odbor sedmih
članov, ki naj stopi v dotiko z družimi
društv.

In „Fascio“ je res stopil v dotiko s
socialističnimi zastopi. Tri dni
so nastopili razni strokovni t juiki, državni
poslanci, predsedniki raznih društv, da,
celo zastopnik tržaške jugoslovanske so-
cialne demokracije, ter zastavljali vso moč,

terorizem in grožnje, da bi dosegli razve-
lavljenje pogodbe in povrnitev k doseda-
njemu sistemu zasebnega podjetništva —
na kori t podjetnika Robbe. Kar se je
tekem prošlega tedna vse rabilo proti tej
zadrugi, ki obstoja iz enakopranih Slo-
vencev in Italijanov, to se odteguje jav-
nosti in s t m bo pisala zgodovina. V tem
času so nekateri od prizadetih delavcev
trdili, da se je „Dalmatia“ udala grožnjam
in da je enostran ko odst-pila od sklenjene
pogodbe. Govorili smo one dni z enim
italijanskim t žakom, in nam bo še dolgo
ostalo v spominu ogorčenje, s katerim je
govoril o tej ostudni g nji. Očividno,
mržnja proti slovenskim delavcem in žel a,
spraviti iste ob vsaki zasluž k, je učinko-
vala, da so ti „prijatelji delavstva“ vst-eil
č z tarčo. Razkri kali so sami sebe. Hoteli
so zadeti slovenske delavce, ki so se na-
hajali v zadrugi, a zadeli so samo stvar,
hrep-nenje po socialnem in gospodarskem
napredku, po enak pravnosti; zad li so
idejal prijateljskih razmer m d italijan kimi
in slovenskimi trpini, ki ga je ravno obso-
yraž na zadruga vresničila.

Da se to na ves las pove, priredi/a
je „N. D. O.“ na splošno željo našega de-
lavstva minole nedelje, dne 27./12/1908.
v Sokolovi dvorani v „Narodnem domu“ v
Trstu

javni shod.

Težko je opisati množico, ki je prihi-
t la na ta shod. Dvorana je bila natlačena
od vrat do st-ne. Shod je otvoril podpred-
s dnik „N. D. O.“ tov. Jaklič, ki je po
primerem nagovoru podelil besedo glav-
nemu gov rniku dr. J. Mandiču.

Ta je zgod.vinskim razvojem dokazal,
kako je začeni od prvih povov moder-
nega socializma delo bilo čašeno. Fran-
cozka revolucija je vstvarila idejalno in
abstraktno enakost. Moderni socializem
hoče uveljaviti materialno in konkretno
enakost s tem, da vsi ljudje vtegnejo svo-
jim razmeram primerno živeti, da imajo
zagotovljen obstanek. Radi tega stremimo
splošno po svobodi dela. To ima za-
pisano v svojem programu tudi socialna
demokracija. Delo je prva in največa sve-
tinja, je oznanjala že francoska revo ucija.
In danes, koncem 20. stoletja, moramo
vstati na obrambo svobode dea, ki jo ho-
čejo na shodo našo kršti — socialni de-
mokratje in italijanski liberalci.

Socialni razvoj se vrši v znamenju
osam svojitve dela. Vsi socialisti od Rod-
bertusa in Lassalle a naprej in tudi še
pr j, stremijo po organizaciji dela, ki naj
zagotovi proletariatu obs anek. Emanci-
pacija od zasebnega podjetništva in po-
speš-vanje skupnega podjetništva samih
delav v, to je želja vseh pravih socialis-
t v. Če pomislimo na to, potem nam se
prikaže še le sedan a gmja v vsej svoji
odločnosti in grozoti. Skupina slovenskih
in italijanskih delavcev hoče prevzeti raz-
kre vanje parnikov družbe „Dalmatia“ v
lastno režijo. Ostreši se hočejo zasebnega
šp-kulanta, pod etnika, in delati na lastno
korist. Kaj delajo italijanski tesnosrčni,
na čelu jim socialisti? Zahtevajo razveljav-
ljenje vže sklenjene pogodbe in
žugajo z generalnim štrajkom. Ali ni to
skrajno anti ocijano, reakcionarno? Pa-
robrodna družba „Dalmatia“ naj od zame
delavski zadrugi vže oddano delo in vspo-
tavi prejšnje stanje, na ko ist zasebnega
podjetnika Robbe. Dosedaj smo
bili navajeni le na boje, ki s se vršili
med delod-jalci in delavci. Socialistom
priпада žalostna zasluga, da so vneli boj

med delavci in delavci, izkoriščanimi in
izkoriščanimi, v prilog kapitalista, izkoriš-
čevalca. Tep ali so v prah sv je navše
načelo, samo da ne pride nekaj sloven-kih
delavcev, ki so tudi v zadrugi do vgodnej-
šega položaja. To naj si zapomni o naši
dela ci! Naj si zapomnijo posebno zdaj,
ko so pred durmi občinske volitve. Če je
sploh moglo biti dosedaj dvoma o upravi-
čenosti obstoja „N. D. O.“, so sami so-
cialni demokratje raz-ršili i vsaki dvom.
Stisniti moram svoje vrste, da se borimo
združenimi močmi za — vsakdanji kruh!

Tukaj je govornik izrazil upanje, da
ne bo zmagalo nasilje nad pravico, t-r
predlagal ob burnem odobravanju sledečo
resolucijo:

„Slovenski težaki, včlanjeni pri „N.
D. O.“ in ž njihni vsi drugi organizirani
delavci, zbrani na javnem shodu v Sokolovi
dvorani „Narodnega doma“ dne 27. de-
cembra 1908.

protestirajo najodločneje proti reso-
luciji sprejeti dne 20. decembra 1908. na
shodu društva „Fascio economico fra i la-
voratori del porto“, s k ter a se odreka
tržaškim slovenskim delavcem, kot velikemu
delu aviohtonega t žak ga prebivalstva,
pravica do dela, gospodarske osamosvojitve
in razvoja;

izražajo svojo globoko ogorčenost, da
se še dandanes hoče postaviti tržaške slo-
venske delavce na stopinjo tujcev in

pričakujejo, da bodo vsi slov. delavci
slednjič od rli oči, izprevideli svoj pol žaj
ter se vspričo nevarnosti, katere jim preti,
okleniti „N. D. O.“, da vporabi vsa sred-
stva v obrambo svoj h gospodarskih potreb
in pridobitev.“

Ta resolucija je bila soglasno vsprejeta.
Dr. Rybář je primerjal sedanjo gonjo
proti slovenskim delavcem z bojkotom na
Turškem. Tam bojkotirajo barbari avstrijsko
bl-go in Avstrija se nad tem zgroza. Kaj
na porečemo o socialistih, ki vprizurjajo
bojkot, na proti tujim drža-lj-nom, kakor
na Turškem, ampak proti svo im sod ž-
ljanom, kakor na Turškem, ampak prot-
svojm sodržavljanom? Ali ni to pravo bar-
barstvo? Ne smemo pa obupati. Treba je-
da se vsi združimo. Za nami stojijo drugi
Slovani, ki nas bodo podpirali v naši borbi
ze ekziste cijo.

Tovariš Škrli je opozarjal na l'ub-
ljansko delavstvo, ki bo z največo zvestobo
stalo na strani naših delavcev. Sedanji
moment je zelo resen in zahteva enodušnost
v mišljenju in dejanju. Lotiti se treba vseh,
tudi najskrajnejih sredstev in zmaga mora
biti naša, ker se borimo za praično stvar.

Tov. Babič je opzarjal na neznome
razmere, ki vladajo v Lloydvem arzenalu
ki so jih provzročili soc. demokratje. Tudi
on vabi na odpor.

Tov. Jaklič je vabil vse tovariše, naj
bodo pripravljeni. Oni nas vedno zapo-
stavljajo in ignorirajo, ker mislijo, da smo
slabi. Pok-zati jim moramo torej tudi mi
svo o moč. Na to je tov. Jaklič zaključil
ta toli resni in velespomembni shod.

Prišel je 1. januvarja 1909. Prizadeti
delavci, Slovenci in Italijani, so se s pra-
voveljavno v smislu avstrijskega zakona
sklenjeno pogodbo podali na delo. In kaj
se je zgodilo? Podili so iste delavce proč,
od strankarske strasti zast-plji ni delavci,
ki so svojim lastnim sotrpnom vz-likali:
trpimo Vas na de u, toda kakor hlapee in
ne kakor gospodarje mesto Robbe! Razg-ala
jih je slavna parobrodna družba „Dalmatia“.

razglašala jih je slavna c. kr. policija, ki je nastopala po višjih „željah in vkažih“. *Tu-trajšnji shod, na katerega priti je dolžnost za vsacega slovenskega delavca bo na primeren način odgovarjal na tu nečuvni — škandal, ki se je zgodil leta 1909. v moderni Avstriji pod namestnikovanjem princa — Hohenlohe!*

Slovenski dopis v „Časopisu čeških železniških uradnikov“

Omenjeni časopis priobčuje slovenski dopis pod naslovom „Alea jacta“. Ta dopis je redakcija komentirala s sledečo pripombo: „Priobčujemo ta dopis poslan nam iz vrst naših slovenskih kolegov. Daj Bog, da nam bo mogoče s prihodnjim letom razširiti naš list za slovensko rubriko, kakor tudi za natančne rubrike slovenske železniške koalicije, kateri k Novemu letu 1909. želimo popolen vseh. Prihodnje leto bo, daj Bog, zgodovinsko pomembno leto za vesoljno slovensko železniško uradništvo in uslužbenstvo. In v znamenju sodelovanja slovenskih pripadnikov krilatega kolesa veselo in z najboljšimi upi vstopamo v leto 1909!“

Uredništvo.

Pismo jugoslovanskega kolege se glasi:

Alea jacta.

Pred dvema letoma je prišel pri „Eisenbahn-Beamten-Verein“ na krnilo Bastendorff, ki je kandidiral na program: Koalicija z „Rechtschutz-Vereinom“ in z nekaterimi drugimi manjšimi društvi železničarjev. In uradništvo, ki je bilo že sito večjih kriz v društveni centrali, se je oddahnilo: hvala bogu, vendar enkrat nekaj pozitivnega — za spremembo „nelealega“. Društvo žel. uradnikov — prosim avstrijsko uradništvo, znano po celem svetu in še daleč po svoji tradicionalni lojalnosti — naenkrat v zvezi z rudečo internacionalo!

In zamejale so se sive glave po naših ministerstvih. — Mi pa smo vihali rokave: „Mi-ha-mi!“

In veliko veselje je bilo v kraljestvu Izraela.

Dobro se spominjam, bil je čmeren, oblačen večer, in dež je rosil — nebo nam torej ni bilo „milo“ — ko smo rodili to koalicijo pri nas na jugu — v beli Ljubljani. Gospod Kopač ji je dal svoj blagoslov in izrekel je tehtne in pre-roške besede: „— in vi, gospodje uradniki, danes ste prekoračili črto, čez katero ni povratka nazaj; in resnično vam povem, pred svojim duševnim očesom vidim dan, ko ne bode z nami — socialnimi demokrati — samo koalirani, ampak —“

Takrat se je zgodilo, da je nekdo brezobzirno kihnil — in mene je stresel mraz po hrbtenici...

Začela se je nova doba, polna prej latentnih, zdaj oživelih življenjskih sil. „B. V.“ je rasel na umu in telesu — posebno na telesu, in sodrug Tomschik je imel veliko „dopadenje“ na njem.

Prišla je volilna reforma in prinesla socialni demokraciji — menda po božji volji — obilo mandatov. In z močjo socialno-demokratske stranke je raslo naše zaupanje, in vzrastel je naš pogum. Kaj vrage — kje je kak strahopetnež?! Tako zastopstvo v državnem zboru! In vsi kot jeden mož bodo zastopali naše težnje —

Naletelo se je tu pa tam na tepca, ki je trdovratno trdil, da je nekaj gnilega, nekaj prisiljenega v tem konkvubinat, in da pride razočaranje. Ali to so bili navadni tepci.

In razočaranje je prišlo res. Stvar je bila namreč taka.

Doba tistih treh let, ko je imela baje soc. dem. stranka „vezane“ roke, je potekla letos v jeseni; letos je tudi jubilejno leto — kakor naša! In mi uradniki v zvezi z vsemogočno internacionalo — to se bodo tresla ministerstva — ! Izvolili smo delegate za eksekutivni odbor koaliranih društev in jih poslali na Dunaj, da nam opri na g. Tomschik-a in sodruga izposlušajo naše „zahteve“. Ali zgodilo se je, da se je gospod Tomschik, ko so naši delegatje stopili pred njega, nekaj časa zvi-jal, naposled pa ravnodušno izjavil: „Non possumus! Jubilejno leto — prosim: Za božjo voljo — le škandala ne!“

In sklonile so se glave — in konfuznost je bila velika. Naposled še ni do-gnalo, ali je bila to res konfuzija. Ali bodi si kakor hoče, faktum je, da nas je ta izvrševalni odbor, na katerega je bilo koncentrirano vse naše upanje, po receptu gg. socialnih demokratov takorekoč prodal. Za štiri leta, gospoda, so nam zavezali roke in prišli praznih rok z Dunaja —

to se pravi, prinesli so to, kar nam je ministerstvo ponudilo že prej. Ali so imeli ti famozni „zastopniki“ za tisti „pakt“ mandat? — Ali go-poda — čemu vzne-mirjanje?! Razočaranje je moralo priti; in dobro je, da je prišlo tako kmalu in z njim treznost, zakaj gospod Kopač je prerok.

In naposled, ali smo „vezani“ štiri leta? „B. V.“ je vezan, oziroma njegovi člani. Izstopimo iz tega društva in prosti smo —

Ali zanimivo je vprašanje, ki mi ne-hote sili v pero: odkod pa naenkrat ta strah pred „škandalom“ pri ludeh, ki so vendar vajeni škandalov, ki takorekoč žive od škandala —? Odkod ta lojalnost na zgoraj?

Stvar je ta: ti gospodje so c. kr. vladna stranka. To so vam krotki ljudje kot ovce. Vsak človek namreč ve, da je številna moč socialno-demokratske stranke v parlamentu posledica konfuznosti mešan-skih strank po volilni reformi — ta šte-vilna moč je njih prehodna doba — slučaj. Kakor se ve, je naš parlament vedno v nevarnosti, da se ga razpusti. Zato se in-ternacionalni gospodje ne upajo delati zgage v tih nevarnih časih.

In mi smo se nanje zanašali. Seveda smo se nekoliko zmotili. Ali m tuj se tudi oni, če mislijo, da bomo še delj časa za štafažo.

Koj ko smo spregledali, nam je bilo jasno, kaj nam je storiti: Proč od orga-nizacije, ki na gori navedeni način zastopa naše interese — to je naš odgovor! Proč od organizacije, ki nam Slavanom že po svoji konstituciji in koaliciji veže roke, da ne moremo d-lati za svoj narodni razvoj, za svoje narodne težnje. Organizirajmo se na narodni podlagi — mi Jugoslovani, kakor so že organizirani Čehi in Poljaki.

Česka in poljska žel. društva so mlada, a so se v kratki dobi svojega obstanka mogočno razvila in sklenila „slovensko zvezo“, pri kateri manjkamo samo še mi Jugoslovani.

Ta društva so:

1. „Spolek českých úředníků železničských v Praze“, ki šteje čez 3000 udov.
2. „Zwiazek urzedników c. k. kolei państwowych w Galicji“, ki šteje čez 1500 članov.
3. „Zemska jednota“, društvo žel. vslužbencev za Česko 30.000 članov in
4. „Samopoc“ v Galiciji — čez 4000 članov.

Jugoslovanski tovariši! Pri nas na Slovenskem se zdaj bje sveti narodni boj proti germanizmu. Po dolgem spanju so se našemu narodu odprle oči, in videl in spoznal je parazite, ki pijo srčno kri, ki mu razjedajo mozeg in zastrupljajo njegovo dušo. Ves narod se emancipira na gospo-darskem polji, da ne propade. Storil je s tem velik korak naprej k boljši bodočnosti. Tovariši, tudi naša narodna dožnost je, da se emancipiramo, da se otresemo spon, ki nas vežejo danes. Ne samo naša dolž-nost, ampak naša vitalna potreba je, da se organiziramo samostojno in koaliramo z brati Čehi in Poljaki, ki nas čakajo z odprti mi rokami, v mogočni slovenski zvezi. Tako nam bo mogoče delovati ne samo za svoj ekonomični program, ampak poleg tega bomo lahko zastopali svoje narodne težnje.

Tovariši! Moralna pomoč ne-le vseh jugoslovanskih, ampak po koaliciji s Čehi in Poljaki vseh slovenskih gg. poslancev nam je zagotovljena; za-igurana nam pa je tudi, kar je za naš začetek in hitri razvoj velikanskega pomena, razven moralne pomoči gori navedenih slovenskih žel.z. društev. tudi najizdatnejša gmotna pomoč „Spolka českých u. ž.“ tako da bodo člani „Društva jugoslovanskih železničnih urad-nikov“ uživali koj v začetku vse ugodno ti, katere nudijo druga podobna društva svojim članom.

Ali nam je treba organizacije na na-rodni podlagi?

O potrebi take organizacije naj govori nekaj statistike in zgodovine ravnateljstva c. kr. drž. žel. v Trstu:

Ko se je odprla nova progja iz Ce-lovca v Trst in so bile s to progjo vred podrejene tudi vse stare proge drž. želez. na Kranskem dirkciji v Trstu, se je go-vorilo o „slovenski direkciji“ in pričako-vati je bilo, da bodo d-bivali slovenski mladeniči kruha na domačih tleh. Ali Slo-venec obrača, Nemec pa obrne.

Namesto da bi se bilo skrbelo za slo-venski naraščaj, poslali so iz vseh delov Avstrije nemške uradnike — seveda take, katerih so se radi izn bili drugje — ki seveda niso večji našega jezika in so torej že zaraditega nesposobni, k nam v Trst. —

Ljudje se čudijo, če se jim pove, da je v tržaški direkciji, kateri je podrejeno

čez 1000 kilometrov žel. prog — ki so vse na slovenski zemlji — pri centrali:

med uradniki 22 Slovencev in 116 Nemcev; zunaj na progi je pa 92 Sloven-cev in 122 Nemcev. Med poduradniki je krog 140 Slovencev in 130 Nemcev; tudi med slugami je 182 Nemcev. To je 550 ljudi, ki odjedajo Slovencev kruh. Na vsakem višjem mestu sedi sev-da Nemec. Tovariši! Sloveuska javnost! Ali ni to sad našega narodnega indiferentizma, posledica naše patentirane zaspanosti in zanikarnosti. Zato nas zničujejo in zapo-stavljajo, ker smo — tolerantni.

Vprašam slovensko javnost: ali teh razmer nikdo na Slovenskem ne vid?

Ali je treba uradniku samopomoči?

Po receptu barona Beck-a ne sme uradnik „delati“ politike. Ali to velja samo za Slovane. Za Nemce ne. Tukaj pri nas na Sl-venkem smejo uradniki javno pro-pagirati pangermanske ideje, u-tanav-ljati šulverajnske šole in skupine Sud-marke.

Taki ljudje postanejo vladi „unentbehr-lich“ in dobe najl-pša oziroma najboljše mesta.

Gospoda — ali nas ni nič sram? Ali ne zaničujemo sami sebe, če gledamo vse to tudi v naprej mirnodušno in ponižno?!

Ne!! Zato organizacija!

Tovariši! Alea jacta!

Jugoslovan.

Na razpotju.

Prejeli smo iz Ljubljane: Kranjska socialno-demokratska stranka si je nadela eno najlaglje izvedljivih nalog — intri-gantstva.

Kranjsko učiteljstvo je kakor bo-demo prihodnjič poročali, radi dozdevn-ga zapostavljanja od strani na-rodno-napredne stranke izstopilo iz iste. Nas, kot nepolitični, temveč gospodarsko socialni struji, ki bo zavzela najširje mase našega naroda, to ne briga. Briga nas pa hinavsko in zahrbtno vabljenje učiteljstva v socialno-demokratski tabor, ter sklce-vanje proslulega Kristana — na medna-rodno-t.

V hipu, ko je imenovan Belar, nem-čur, na mesto nadzorika, sistemizirano samo v ponemčevalne svrhe, v tem hipu vabi ta obliženec učiteljstvo — naj se organ-zuje na m-dnarodni podlagi, češ, da je proletarsko, ravnatoko kot slabo plače-van delavec. Stara, izpeta Kristanova pesem.

Kjer ne more dokazati s fakti, straši s fantazijami!

Mi vemo predobro, da nam je inter-nacionalizem dosedaj ne le ogromno ško-doval, pač pa nam ugrabil najlepše zem-lje od Vindobone — tja do Vidma ter iz Tirola doli globoko v Istro so segale naše meje, a jih je pobrala internacionala — križa in m-ča!

Novodobna rdeča internacionala pač ni nič drugega, nego dogma, priznana od njenih propagatorjev samih, z glavnim in prozornim namenom, brez križa in meča, s samo frazerijo, ki so jo močnejši narodi že davno prepodili s svoje zemlje, odtujiti mase narodnemu čutu, — in to skušajo razni Kristani — dr. Tuma in druge take kapacitete ucepiti tudi našemu učiteljstvu, v dabi, ko se socialno-demokratski vodja Adler, z namenom nas ignorirati, govoreč v pilog laški univerzi na naših tleh, niti iz daleka ne spominja naše visokošolske krize!

Učitelji naj le postanejo socialni de-mokratje! Sl bodno jim! Toda potem naj ne pričakuje, da jih bo ljudstvo pl-čalo za njihov trud, temveč plačalo jih bude za njihovo — nekorektnost, tako kot zaslu-žijo, oni pa bodo imeli zavest, da so po-magali graditi most do Adrije s tem, da so preparirali potom mednarodnosti našo mladino k izdajstvu.

Evo dokaza!

Mladenič gre, poučen o mednarodno-sti se strani sojega učtelja v svet, re-cimo v Trst. Tu pa mora, ako ima količ-kaj razuma, sprevideti, da se m-dnarod-nost ne respektira, temveč da se respekti-rajo se strani socialno-demokrat-čne stranke edino-le „reg-icoli“, ki mu mlad-mu, ki je prišel složiti si kruha, i tega odjedo. Ako pride v Gradec, ista slika.

Prokletu tužne pojme o mednarodno-sti ponese ta mladenič v svojo borno do-movino, predno odide, — siljen v to — v Ameriko, d-čim se na našo zemljo na-e-lita Lah in Nemec, prav po mednarodnem receptu.

Zato pa naj kranjsko učiteljstvo po-misli, da prvič razmere na naši meji abso-lutno ne dopuščajo duha mednarodnosti širiti m-d našo mladež; drugič, da d-ca ko pridejo v svet vidijo istega mnogokrat

drugače, nego se ji ga je s teoretskega stališča slik-lo, ker se v življenju teorije in praksa le malokdaj vjemata; tretjič, da od internacionalizma pridobivajo le veliki narod, dočim mali moralno a radi tega tudi materialno izgubljajo; četrt č, da Kristana, Tuma, Regnta, Kopača in dr. take kvasarje recimo na Francoskem, Italiji in drugod. ker je revizionizem so-cijalizma na vrhuncu, linčali ko bi tako nastopali kot pri nas; in petič, da je in-ternacionalnost socialne d mokracije pro-padla na kongresu iste same laiskega, a tudi deloma že predlanskega leta, ter da tudi razredni, kot rev lucijski boj ni več od večine socialnih demokratov priznavan, izlasti na od revizionistov, ki so še vedno boljši socialni demokratje kot pa naši — „Jugoslovanski“.

Prav je, da je učiteljstvo nad stran-kami, kot stojimo tudi mi, delavci, vča-njeni v „N. D. O.“, ker le tako bodo vršilo svojo dolžnost res po svoji volji.

Če je pa učitelstvo, in to je v res-nici, pr letarsko istotako kot navaden de-lavec, evo, narodnega dela ca, ki mu po-nuja tisoče in tisoče žuljavih dlanih, ki mu bodo hval-žno izvojevale zasluženo plačil, in sicer brez — internacionalno-sti, brez da bi potajili svoj slovenski čut!

Učiteljstvo je na razpotju, a upamo, da bo znalo kreniti pravo pot, pot, ki jo je na učiteljskem shodu oznanjal prvak učitelstva, g. Engelbert Gangl, pod devizo narodnosti in demokratizma.

Slovenski delavci!

Srca Vaših nasprotnikov niso ni-koli bila za Vas. Od danes naprej ni-niti zakon več za Vas. Pismo po-godbo imajo Vaši tovariši v rokah, a vendarle je vspelo nasilju in skrajni bezobzirnosti Vaših nasprotnikov in gotovih činiteljev prisiliti paroplovno družbo „Dalmatia“, da je na nečuvni način prelomila pravovoveljavno pogodbo. Vse to se dogaja, ker nočejo privoščiti Vam, domačinom, da bi se osvobodili jarma hlapčevstva, da bi zagotovili sebi in svojim družinam vsakdanji kruh.

Vse to se dogaja radi gotovih — obzirov.

Ali bomo to mirno prenašali? — Glasno mora prodreti naš glas ogor-čenja do vseh, ki nas nočejo uvaževati. Naša usoda je Vaša usoda, je usoda vsega slovenskega dela-vstva na tržaškem ozemlju! Napnimo torej skupno vse moči, da odbijemo nezaslišani napad na naše življenske interese! V to svrhu vabi Vas podpisani, da pridete vsi, kakor en mož, na

VELIKI

Javni shod

ki bo
jutri v nedeljo 3. jan. 1909
ob 10. uri predpol.

v gledališni dvorani „Narod. Doma“
v Trstu.

Slovenski delavci! nezaslišana je krivica, ki se Vam je zgodila, pridite vsi na ta shod, da bo tudi naš odgovor primeren.

TRST 2. januarija 1909.

Predsedstvo

„Narodne delavske organizacije v Trstu“

DOMAČE VESTI.

Slovenski železničarji! V dobrem spominu Vam bode š-a obisk, ki ga je napravil v „Narodni delavski organizaciji“ dne 27. septembra t. l. drž. poslanec in osrednji tajnik močue organizacije železniških vslužbencev na Českem (Z m-ka Jednoty zřizenců Brah v křál. Českem) Fr. Buřival. Ravno tako Vam bod-a še v dobrem spominu znameniti javni shod, ki se je vršil omenjenega dne v Trstu in katerem se je splošno izražala želja po združitvi vseh slovenskih in hrvaških železničarjev z dično matico č.ških žel. žničarjev.

v službenec v Avstriji. To je pač umevno. Železničarji tvorijo tako važno stroko v veliki družni proletariata in zahteve, ki jih stavlja zastopanje njih interesov na železničarske organizacije so tako velike v tehničnem, mzdno-strokovnem, gmotnem in moralnem obziru, da je ta m. čna, koncentrirana in centralizovana organizacija v stanju zadostiti vsem tem zahtevam.

Železničarji! Organizacija železniških vslužbenec v Avstriji. To je pač umevno. Železničarji tvorijo tako važno stroko v veliki družni proletariata in zahteve, ki jih stavlja zastopanje njih interesov na železničarske organizacije so tako velike v tehničnem, mzdno-strokovnem, gmotnem in moralnem obziru, da je ta m. čna, koncentrirana in centralizovana organizacija v stanju zadostiti vsem tem zahtevam.

Železničarji! Dosedaj se je Socialna demokracija bahala, da je le v njenem okrilju rešitev železničarskega vprašanja. Ali je še koji izmed Vas ki veruje tej domišljiji? Socialna demokracija železničarska organizacija ni nikdar mislila resno s železničar-kimi trpiti in je svoj namen videla le v pospeševanju strankine moči. To strogo obsodbo so potrdili sami soc. demokratje s tem, da so ravno v tem letu po sodr. Tomschiku in Dr. Ellenbogenu izdali Vaše interese s tem, da so se ne samo zadovoljili z drobtinicami, ki jim jih je vrglo železniško ministerstvo ampak tudi s tem da so vam rezali roke za štiri leta.

Železničarji! Temu nasproti je češka železničarska organizacija večkrat dokazala, posebno se znano pasivno rezistencijo, da je prava in iskrena prijateljica slovenskih železničarjev. Pristopimo torej k njej! Da se to dos-že, vabi Vas podpisano na javni železničarski shod, ki se bo vršil v ponedeljek dne 4. januarja 1909. ob 8. uri zvečer v "Sokolovi" dvorani "Narodnega doma" v Trstu (Piazza Catterma).

Železničarji! Pomislite, da so si v zadnjem času tudi železniški uradniki vstavili svojo "slovansko" organizacijo! S tem je pač dokazana potreba iste. Uvažite to, storite svojo dolžnost in pridite polnoštevilno na shod dne 4. januarja 1909. Trst, dne 28. decembra 1908.

Priljubljeni odbor železničarjev v Trstu.
V svarilo slovenskim delavcem.
Pišejo nam:

Pr. d. približno dvema mesecema se je kakor blisk raznesla vest, da je Jože Kopač imenovan tajnikom avstrijskih železnic, ter pooblaščen sprejemati delavce za skladišča c. kr. drž. žel. železnice v Trstu. V delu smo sicer, da spr-jema dvorni svetnik Ruff prepogo-to in ob vsaki uri Kopača, da se bo razvi'o iz teh pohodov tako prijateljstvo; da bo Kopač imenovan njegovim tajnikom, tega pa v resnici nismo pričakovali.

Kar smo smatrali poprej za neverjetno, to se je malo dni pozneje zgodilo. Nekega lep-ga dne prikoraka v skladišče c. kr. državne železnice (na ribiem trgu) četa obstoječa iz 20 delavcev pod osebnim vodstvom gospoda obersodruha Kopača, kateri je zmaganosno ukazal, da se njegove ljudi razdeli po skladišču.

Ko smo mi starejši delavci vse to gledali res nismo vedeli kako bi si to stvar tolmačili, ali iz vsega kar se je zgodilo smo sklepali, da morajo biti to posledice Kopač-Ruffovega prijateljstva. Dasiravno nas je jezi o, da nas je dosedaj teroriziral Kopač, si vendar ni mo nikdar mislili, da se bo temu teroristu pridružil tudi rav-nateljstvo c. kr. državne železnice. Toda kakor se je zgodilo velikemu Napoleonu, tako je bil nesrečen tudi mali Kopač. Ko je prišel na vrhunec svoje slave in časti, zavrtelo se mu je v glavi in telebnil je v propad, katerega si je leta in leta sam kopal. Ko so prišli namreč njegovi delavci dne 17. m. m. popoldne zopet, kakor po navadi na delo, jih je poklical predstojnik skladišča vseh 20 v pisarno, ter jih brez vsacega vzroka izplačal in poslal domov. Za nas slovanske delavce pri drž. železnici bi bila ta stvar ugodno rešena, ker smo s pomočjo naših narodnih poslancev dosegli, da se je pretrg-la vže sama na sebi škandalozna zveza med Kopačem in našim ravnateljstvom. Toda opeharjeni delavci, kateri so se čutili že popolnoma na varnem in stalnem delu, so zopet grozno razočarani, posebno ker se je to zgodilo pred prazniki in v sredi zime. Ko so odhajali s skladišča se je slišala marsikaka trpka in pretilna beseda na račun zape-ljivca, kateri jim je obljuboval zlate grade in pri tej priložnosti tudi stavil ne preveč čedne pogoje, pod katerimi jih

sprejme v stalno delo na državno železnico. Mi svetujemo tem zapeljanim reve-žem, ki so morali postati po sili socialisti, da se obrnejo do pravovarnostnega urada jugoslovanske socialno-demokratske organizacije, katera jim mora dati pravovarnost, kajti v predstojem slučaju so vsi pogoji, po katerih lahko vsak organizirani delavec zahteva od svoje organizacije pravovarnost. Upanja je sicer zelo malo, da kaj dosežete, k večjem bodete dosegli to, da priborite pravno zastopniku sodruhu Šolarju zopet en fiasko. Slovenskemu delavstvu naj pa služi ta slučaj, kakor tudi vsi prejšnji v svarilo, da se ne bo pustilo vloviti v zanjke lahkoživca, kakor je Jože Kopač.

To so prijatelji ljudstva! Znano je, da se je razpravljalo te dni v dunajskem parlamentu o posebnem pooblastilnem zakonu, s katerim se imajo podaljšati trgovinske pogodbe z balkanskimi državami. Ker so pa temu podaljšanju jako nasprotni vsi agrarni poslanci vseh strank radi svojih poljedelskih volilcev, je bila nevarnost jako velika, da ta nujni zakon ne vdbi potrebne dvetretjinske večine. In res šlo se je le za par glasov, sicer bi bil ta zakon propadel. In v takem slučaju bi bila vlada prisiljena poslužiti se zopet onega zloglasnega paragrafa 14 in cena mesa bi se takoj povišala, čim bi se zaprle meje proti uvažanju mesa iz Srbije s prvim januarjem. Državljan bi bili tedaj zopet prikrajšani za ustavno pravico parlamenta in gmočno oškodovani na najpotrebnejši hrani. To prliko so rporabili posebno socialisti, da so že dolgo poprej agitirali v smislu tega zakona, in proglasili vsakogar za sovražnika parlamentarizma in izdajalca in izkoriščevalca ljudstva, ako ne bi gasoval za ta zakon. Ker so pa mnogoštevilni agrarni poslanci napeli vse svoje sile proti temu pooblastilnemu zakonu je bila nevarnost jako velika, da zakon propade. Radi tega so zbrale vse stranke svoje poslance, da bodo navzoči pri tem važnem glasovanju. Pričakovati je bilo to posebno od strani socialistov da bodo znali varovati korist d lavskega ljudstva — ali vendar naših tržaskih socialističnih poslancev ni bilo na Dunaju razven enega; ni se jim zdelo vredno potegniti se za korist svojih volilcev! To so prijatelji ljudstva.

DOPISI.

Iz Ljubljane. — Nazovi predavan-je. V nedeljo dne 20. decembra m. l. ob 2. uri popoldne obdržaval je prošluli dijak (?) Vekoslav Mrak (Koro'anski) nekako "predavanje" v prostorih društva "Prosvete". Imel je govoriti o socializmu, a je s prozornim namenom blatiti "N. D. O." ter navz-čega tajnika iste izjavil, da hoče svoj takozvani "cikl" raztegniti, ker ne more (vsled blatenja?) zvršiti s "socializmom", na še eno "predavanje".

S hinavsko izjavo, da ne pripada nobeni stranki, ter da noče govoriti o soc. dem. stranki kot taki, temveč le "o socializmu kot teoretičnem predmetu" prešel je na "N. D. O.", ki mu tiči v goltancu. Omenil je, da "N. D. O." sploh programa nima, (K njemu se bo šlo ponj na posodo. Uboga para) ter da "je nastala iz ruin raznih meščanskih propadajočih strank". Nadalje je členečil, da "je "N. D. O." nečuvna inkvizicija (mučenik) ljubljanskega dijaštva", ker da je bil na prvem njegovem "predavanju" navzoč neki dijak "polica" p slan od krogov "N. D. O."

Temu človeku se je res v Trstu temeljito posvetilo, ljubljanskim dijaškim krogom se še ne senja zakaj. Sedaj si pa upa trditi, da ga je tajnik "N. D. O.", ki je prišel iz Trsta, tu v Ljubljani očrnil v "višjih krogih".

Hrupno veselost je provzročil z opazko, da mu je podpredsednik "N. D. O." v Trstu hotel "fizično" usiliti "N. D. O."

Tajnik "N. D. O." tov. Slavoj Škerlj je nato izjavil, da to ni nikako predavanje, temveč čisto navadno obrekovanje, ter da dokler Mrak ne poda izjave, proti komu da je bil od njegove st ani obrekovan, ne more takim prdlim insultom dalje slediti. Ker Mrak te izjave ni hotel podati, se je tov. Škerlj oddaljl skupno z mnogimi dijaki, ki so (vsa čast jim) to podlost strogo obsojali, potem ko je izjavil, da je sila žalostno, ako ljubljanskemu dijaštvu taka "predavanja" teknejo!

Tretješolski obrekovalec je seveda potem prodajal svoje demagoštvo ostalim dijakom, ki so, po položaju sodeč, "Mrakovci".

Odgovorni urednik: ŠTEFAN KOS.
Lastnica in izdajateljica: NARODNA DELAVSKA ORGANIZACIJA v Trstu.
Tiska: TISKARNA "EDINOST" v Trstu.

Srečno

Novo leto!

članom "N. D. O.", sploh vsem slovenskim delavcem, prijateljem, naročnikom, čitateljem in somišljenikom.

Uredništvo in Upravištvo
"Narodnega Delavca".

Dr. Josip Mandić
in družina

voščijo vsem slovenskim delavcem
srečno in veselo novo leto!

KARL SAMEZ

TRST - ul. di Tor S. Piero št. 4. - TRST

priporoča sl. občinstvu svojo
civilno in vojaško krojačnico

Delo solidno.

Cene zmernne. Postrežba točna.

Civilna in vojaška krojačnica

Pavel Pestotnik

Trst — ul. Farneto št. 46 — Trst

se priporoča
slavnemu občinstvu in posebno članom
"N. D. O."

Cene najnižje. - Delo solidno. - Postrežba
— točna. —

: Pekarna Mreule :

v Rojanu, ulica Montorsino št. 7

ima na razpolago

vedno svež kruh

in vsakovrstne najfinejše sladščice.

Sprejema naročila.

Zaloga likerjev v sodčkih in butilkah

Jakob Perhanc

TRST — Via delle Acque — TRST

Veliki izbor vsakovrstnih najfinejših in starih vin v butilkah. Postrežba točna. Cene zmernne. Se priporoča svojim rojakom za naročbe bodisi na debelo ali na drobno za razne slavnosti, poroke, krste, družinska pogoščenja itd. Za poletni čas se priporoča malinovec in tamarindo.

Zaloga obuvala in čevljarski mojster

JOSIP STANTIČ

Zalagatelj c. kr. redarstvene straže, c. kr. glavnega carinskega urada in skladišča c. kr. priv. Lloyd orož. c. kr. finančne straže v Trstu, Kopru in Pulju.

TRST. — Ul. Rosario št. 2. — TRST.

priporoča svojo bogato zalogo raznovrstne-
nega obuvala za gospode, gospe in otroke.

Prodaja najboljše voščilo (biks) C. in M.

Velika izbora Galosch

— Cene nizke. —

— Postrežba točna. —

AUSTRO-AMERIKANA - TRST

Redna brzoplovba mej Trstom, Italijo, Grško, Severno in Južno Ameriko.

TRST—NOVI-YORK, via Patraso in Palermo, odhod 3-krat na mesec.

TRST—NOVI ORLEANS, via Patraso in Palermo, odhod vsaki mesec.

TRST—BUENOS-AIRES, via Almeria, Cadix, Las-Palmas, Rio de Janeiro, Santos ali Montevideo, odhod vsaki mesec.

Veliki transatlantski parniki z dvojnimi vijakom, preskrbljeni z obširnimi in luksoznimi inštalacijami, za potnike I. in II. razreda. — Marconijev brzoglav.

Za informacije se je oglasiti pri ravnateljstvu v Trstu, ulica Mella Piccolo št. 2. ali pa h kateremu si bodi agentu ali korespondentu družbe.

Književne novosti.

GREGORČIČ: Poezije, zv. IV. . . . K 2-20
vezano " 3-20

GOVEKAR: "Dobra gospodinja",
gospodarska knjiga za naše mlade
gospodinj, vezano " 2-80
"Štiri ruske slike", povesti " —60
BENEŠ: "Brodkovski odvetnik". " 1-50
Kip Gregorčiča " 4—

Vsakovrstne mašne knjige po raznih cenah.

Balončki v narodnih barvah po raznih cenah.

NOVOST! NOVOST

Nakiti za dvorane in vrte pri
:: zabavah ::

v belo-modro-rudečih barvah, komad po 4 metre dolg stane po 40, 50, 60 in 80 vinarjev.

Vse te knjige, papir in potrebščine se dobivajo v

Slovanski knjigarni in papirnici
Josip Gorenjec

TRST. — Ulica Valdirivo 40.

Dr. Fran Korsano

specijalist za sifilitične in kožne bolezni

ima svoj ambulatorij

v Trstu, v ulici San Nicolò št. 9.

(nad Jadransko Banko).

Sprejema od 12. do 1. in od 5. in pol do 6. in pol pop.

Pekarna Saksida

- v ulici del Belvedere št. 3. -

ima na razpolago

VEDNO SVEŽ KRUH

Prodaja vsakovrstne sladščice, biškote Gatti, mandeljne fave in razna najfinejša vina.

SPREJME NAROČILA.

Alojz Povh, urar

s pridejano delavnico

Trst - Via del Rivo št. 26 - Trst

Izvršuje vsako popraviljanje žepnih in sten-skih ur kakor tudi vsako zlatarsko in dragu-ljarsko delo po najzmernejih cenah.

Jamstvo za dve leti za vsako popraviljanje.

Slovenske podjetje!

Civilna in vojaška krojačnica

Bogata zaloga tu- in inozemskega blaga in vseh predmetov spadajočih v krojaško — obrt. —

Odlikovan dne 5. aprila 1906.

v Parizu s častno diplomom, častnim križcem in zlato kolajno in v Bruxelles-u z največjo odliko "GRAND PRIX" diplomom.

Naročbe se izvršujejo točno in se dostavljajo na dom

August Štular.

TRST, via delle Pos e 12. I. nadst.

(nasproti Smolarsove papirnice.

ŽIVNOSTENSKA BANKA PRO ČECHY A MORAVU - Obrtna banka za Češko in Moravsko.

Ustanovno leto 1868.

Menjalnica: Via Nuova štev. 29.

Podružnica v Trstu.

Bančni prostori: Via S. Nicolò 30.

TELEFON: 21-57

CENTRALA v PRAGI. — Podružnice na Dunaju, I. Herrengasse 12, v Brnu, Budjevicin, Krakovu, Lvovu, Mor. Ostravi, Plznu, Prostějovu in Taboru. — CENTRALA v PRAGI

KUPUJE IN PRODAJA VREDNOSTNE**- PAPIRJE, VALUTE IN DIVIZE -****- PREDUJMI NA VREDNOSTNE PAPIRJE IN BLAGO****- LEŽEČE V JAVNIH SKLADIŠČIH**

Akcijski kapital: K 30.000.000. — Rezervni in varnostni

zakladi čez: 9.500.000. — Brzojavi: Ž. vnošenská, Trst

4 1/4 % Vloge na vložne knjižice **4 1/4 %****ESKOMPT MENIC IN INKASO. BORZNA NAROČILA****- Tekoči računi in računi na bančni žiro****STAVBENI KREDITI - KREDITI PROTI DOKU****- VKRANJA -**

Kdor nakupuje v dobro znani trgovini
jestvin Vekoslava Plesničarja v ulici
Giulia 29., ima gotove posebne ugod-
nosti. Da se prepričate idite tja —
bodete zadovoljni.

Podpisani naznanja sl. občinstvu, da je prevzel

pekarno in sladščičarno

Campo Belvedere št. 2

kjer ima na razpolago trikrat na dan svež kruh
in razne sladščiče, potice itd.Udani **Filip Trobec.****Filip Ivanišević****: zaloga dalmatinskega vina :**

lastni pridelek v Jesenicah pri Omišu

v ulici Valdirivo 17 (Telefon 1405)

v kateri prodaja na malo in veliko. — Nadalje
priporoča slav. občinstvu svoje gostilne
„Ali Adria“ ul. Nuova štev. 11 in „Al fratelli
dalmati“ ulici Zudec he štev. 8 v katerih toči
svoja vina I. vrst.Podpisani priporoča sl. občinstvu svojo
dobroznano žganjarnov ulici Miramar I., nasproti kolodvora
južne železnice kjer toči najpristnejši
kranjski brinjevec, vipavski tropinovec
in prve vrste slivovec itd. Ima na raz-
polago tudi razne sirupe in druge li-
kerje. **Ferdinand Pečenko.**

Podpisani priporoča svojo

Gostilno Magagnana vogalu ulic Carradori
in Carlo Ghagakjer toči najboljšo „Križko vino“, in pivo Pun-
tigam. — Postreže ob vsaki uri z gorkimi in
mrzlimi jedili. **Udani Jakob Maganja.**

Podpisani priporoča svojo

GOSTILNO
v ul. dell'Istria 658kjer toči najizvrstnejša istrska vina
in dalmatinski opolo. Postreže lahko
tudi z mrzlimi in gorkimi jedili.**G. Babič.**Podpisani priporoča sl. občinstvu
svojo dobroznano**gostilno s krasnim vr'om**
: „Al buon ritrovo“ :

v ulici Stadion štev. 19,

kjer toči kraški teran prve vrste, naj-
boljše istrsko belo in črno vino,
poleg tega izvrstno vipavsko in tudi
dalmatinsko vino, kakor tudi Dre-
herjevo pivo ter more poslužiti z do-
mačo kuhinjo kakor tudi z mrzlimi je-
dili. — Posebno ugodno za delavce.

Za obilen obisk se priporoča rodoljub

Andrej Furlan.

Dobra domača hrana se dobi v gostilni

„Al Telegrafo“ulica dello Squero nuovo štev. 15-17,
(nasproti poštni palači).Puntigamsko marčno pivo. — Izvrstna vina:
dalmatinsko, istrsko, avstrijsko, štajersko in
furlansko. Ob vsaki uri gorka in mrzla jedila.**Kosila po 48 stotink.**Udani **M. HUTTER.****Pekarna****Valentin Kukanja**vogal ul. Molin a Vento in Gastaldi
ima na razpolago**-- vedno svež kruh --**
in vsakovrstne sladščiče.**Kajetan Bonefačič**

priporoča svojo

žganjarno ex POČKAJ
na vogalu ulic Ghaga in CeciliaToči naravni dalmatinski in vodnjan-
ski tropinovec i polhograški brinjevec
in jagodec in druge razne likerje.Uljudno naznanjamo da smo otvorili po-
polnoma novo urejeno

trgovino izgotovljenih oblek za

:: gospe, gospode in otroketer zagotavljamo točno in solidno postrežbo,
kakor tudi najnižje stalne cene. Priporočamo
se najodličnejšim spoštovanjem**Bohinec & Co. - Trst**

Via delle Torri štev. 2

(za orkivo sv. Antona novega).

Kje se snidemo vsi delavci ob
nedeljah in praznikih?

V gostilni Hinka Kosiča

„Pri stari Breskvi“

v ulici del Belvedere 17.

kjer dobimo dobrega terana
vipavca in istrsko vino ter
vsake vrste jedila gorka in
mrzla.**: Pekarna Josip Vatovec :**

ulica Sette Fontane 831, Trst

s prodajo sladščič. - Vsak čas svež kruh.**Postrežba na dom.**

Može iz prvih ogrskih m'linov. Dezertni prepečenici.

Gostilna društva Jadran

ulica S. Marco št. 17.

toči najboljša

vipavska
in istrska vinaGorka in mrzla jedila so vedno
na razpolago, kakor tudi slovenski
časopisi. — Najnovejše avtomatične
orglje, katere svirajo izbrane sloven-
ske komade.**Postrežba točna.****Cene zmerne.**Za dobrohotni obisk se priporoča
Odbor društva „Jadran“ **Viktor Kosič.****IVAN KOŠMERLI IVANOV**

priroča svojo

TRGOVINO Z JESTVINAMI
v ROJANU, ul. Montorsino št. 7.kjer ima na razpolago vsakovrstne kolonijalije
in druge jestvine, kakor tudi razne delka-
tese, najboljša vina in pivo v buteljkah.**: NOVO POGREBNO PODJETJE :**

v Trstu, ul. Vincenzo Bellini 13, telefon 1402

tik cerkve sv. Antona novega.

Bogato preskrbljeno z najlepšo in vso pogrebno opravo. Mrtvaški vozovi na
izbero, za prireditel vsakovrstnih pogrebov.

Lastna izdelovalnica in zaloga vencev in raznih svetilk itd.

Prodaja vsakovrstnih predmetov mrtvaške stroke. Zaloga voščenih sveč, z
lastno tovarno. — Prodaja na debelo in na d obno

Sprejema naročila za prirejanje pogrebov na deželo in v inozemstvo.

VODSTVO.**K13** samo stane krasna moška obleka iz
finega blaga edino-le v zaloge iz-
gotovljenih oblek **K13**
V. Dobauschek

TRST, ul. Glosuè Carducci 11 (prej ul. Torrente), TRST.

Vrhu tega po jako nizkih cenah:

barvane ali črne obleke za moške in dečke kakor tudi oblečice za otroke. —
Paletots, površniki, raglavi, ulster, jipe jopiči, telovniki, hlače, modre bluze za
kovače in mehanike, klobuki, kape, pletenine, spodnje hlače, srajce, naprsniki,
ovratniki, ovratnice, zapestniki, nogovice in druge potrebščine za moške.

Izdelujejo se obleke po meri.

Govori se slovensko.

Delniška glavica:

K 10.000.000.

Telefon 19-95.

OSREDNJA BANKA ČEŠKIH HRANILNIC

Podružnica v Trstu — Piazza del Ponterosso 3.

Vlog okoli:

K 85.000.000

Naslov za brz.: SPOROBANKA

4 1/4 % vloge na knjižice.

Menjalnica. BANČNO TRGOVANJE VSEH VRST. — Premijene vloge po 4 3/4 %

Centrala denarnih zavodov avstro-ogrskih. — Izdaja sirotinsko-varne 4 % bančne obligacije

Vloge na tekoči račun do**4 1/4 %****-- JADRANSKA BANKA v TRSTU --**

Via della Cassa di Risparmio št. 5 (lastno poslopje).

KUPUJE IN PRODAJA

VREDNOSTNE PAPIRJE
(RENTE, OBLIGACIJE, ZASTAVNA PISMA,
PRIJORITETE, DELNICE, SREČKE i. t. d.)**VALUTE IN DEVIZE**PREDUJMI NA VREDNOSTNE PAPIRJE IN BLAGO
LEŽEČE V JAVNIH SKLADIŠČIH.

Eskompt menic in inkaso, borzna naročila

SAFE-DEPOSITS

Promese k vsem žrebanjem. — Zavarovanje srečk.

Menjalnica**4 1/4 %****VLOGE NA KNJIŽICE.**

— TEKOČI IN ŽIRO RAČUN —

VLOŽENI DENAR OBREŠTUJE

SE OD DNE VLOGE DO DNE VDIGA. : : : :

STAVBNI KREDITI - KREDITI PROTI

DOKUMENTOM VKRANJA. — — —

Uradne ure: 9 — 12., 2-30 — 5.30. — Brzojavi: „JADRANSKA“ — Trst. — Telefon: 1463 in 793.

Restavracija,
cene zmerne.**Trst — Grand Hôtel BALKAN — Trst****Kavarna,**
cene zmerne